

Raport o stanie Miasta Kościerzyna za 2018 rok

A. Gminny Program opieki nad zabytkami Miasta Kościerzyna na lata 2015 – 2018;

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Kościerzyna na lata 2015-2018, zwany dalej Programem lub GPOnZ, uchwalony Uchwałą Rady Miasta Kościerzyna Nr XXII/160/15 z dnia 30.12.2015r jest dokumentem o charakterze uzupełniającym w stosunku do innych aktów planowania w mieście, w tym: Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kościerzyna, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kościerzyna. Program nie stanowi aktu prawa miejscowego. Jest podstawowym dokumentem wyznaczającym cele i kierunki działania w zakresie opieki nad zabytkami zlokalizowanymi w mieście Kościerzyna.

GPOnZ Miasta Kościerzyna na lata 2015-2018 jest trzecią edycją Programu kontynuującą politykę Miasta w zakresie opieki nad zabytkami miasta zapoczątkowaną Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami na lata 2007-2010 i zaktualizowanym w następnych latach.

Głównym celem GPOnZ Miasta Kościerzyna na lata 2015-2018 jest ochrona dziedzictwa kulturowego miasta oraz podwyższenie świadomości społecznej mieszkańców i właścicieli zabytkowych obiektów dla zachowania dziedzictwa materialnego i niematerialnego oraz kultywowania tradycji regionalnych.

Zabytki są nie tylko materialnym śladem przeszłości, lecz także cennym elementem kultury, pozytywnie kształtującym nasze otoczenie. Bogactwo i różnorodność dziedzictwa kultury w istotny sposób przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, a tym samym do poprawy jakości życia mieszkańców. Na krajobraz kulturowy składają się zarówno elementy przyrodnicze, jak i wytwory i osiągnięcia cywilizacyjne człowieka. Są to pojedyncze obiekty i zespoły budowli, dzieła sztuki, elementy zagospodarowania przestrzeni, krajobraz miejski, obszary kształtujące świadomość i tożsamość regionalną mieszkańców. Wspólna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości, wspiera identyfikację jednostki z tzw. małą ojczyzną, zacieśnia procesy integracyjne w społeczności lokalnej, minimalizując niektóre negatywne skutki globalizacji.

Formy ochrony zabytków stosowane na terenie miasta Kościerzyna:

1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków Województwa Pomorskiego
  - zabytki nieruchome - 9 szt.
  - zabytki ruchome - 3 szt. (wyposażenie kościoła Świętej Trójcy w K-nie)
  - zabytki archeologiczne - 1 szt.
2. Ustanowienie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - zapisy MPZP dla poszczególnych obszarów są stosowane i uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków zgodnie z obowiązującym prawem.
3. Obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków (gminnej i wojewódzkiej) - 274 szt

Wykaz zabytków z terenu miasta Kościerzyna wpisanych do rejestru zabytków
Województwa Pomorskiego

L.p.	Adres, ulica, nr posesji	Foto	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru
1	Miodowa 16		Dom mieszkalny	poł. XIXw.	605	30.05.1972
2	Kościerzyna –śródmieście		Układ urbanistyczny miasta Kościerzyny	XII-XIII w.	925	25.09.1978
3	Przemysłowa 1 (dawniej 1,4)		Zespół dawnego młyna parowego (obecnie magazynu mebli) i dawnego domu właściciela młyna	XX w.	1615	15.12.1996
4	Rynek 9		Budynek Ratusza Miejskiego obecnie Muzeum Ziemi Kościerskiej i restauracja	XIX w. 1843 r.	1654	20.02.1998
5	Długa 7		Dom mieszkalny	poł. XIX w.	1696	23.07.1999
6	Kościelna 5		1.Parafialny kościół farny rzymskokatolicki p.w. Świętej Trójcy, 2.teren nieistniejącego cmentarza kościelnego, obecnie teren przykościelny wokół kościoła wraz z otaczającym go murem kamiennym, 3.działka na której usytuowane są wymienione zabytki	XX w. 1914-17	A-1813	08.08.2007
7	Świętojańska 10		Zespół kościoła ewangelickiego w skład którego wchodzi: 1. kościół ewangelicki, obecnie rzym.-kat. pod wezwaniem Zmartwychwstania Pańskiego, 2.plebania kościoła, 3.teren przykościelny na którym usytuowane są zabytki	XIX w. 1892-4, 1887	A-1801	06.10.2008
8	Towarowa 7		Zespół parowozowni złożony z budynku parowozowni, budynku biurowo-hotelowego kanału oczyszczającego w pd. części parceli oraz działki o nr ewid.167/14.	1929	A-1868	17.12.2010

9	Dworcowa 33		Zespół dworca kolejowego: 1. budynek dworca z wiatą peronową wzdłuż elewacji wschodniej budynku 2. magazyn towarowy 3. szalet dworcowy 4. działka o nr ewid.167/28, obręb 09	XIX /XX w.	A-1894	02.09.2013
---	-------------	---	---	------------	--------	------------

Źródło: Rejestr Zabytków Województwa Pomorskiego.

Gminna Ewidencja Zabytków obejmowała 285 pozycji zabytkowych obiektów, z tego w latach 2007-2014 skreślono 11 obiektów jako obiekty wykreślone także z Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków oraz obiekty już nie istniejące (rozebrane). Na koniec 2018 roku w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Kościerzyna wpisanych do ewidencji było 274 pozycji.

W Gminnym Programie określono na lata 2015-2018 następujące priorytety i kierunki działań w zakresie opieki nad zabytkami:

	Priorytet		Kierunek
I.	Ochrona, opieka i zarządzanie dziedzictwem kulturowym	1.1	Ochrona ustawowa
		1.2	Prace konserwatorskie i restauratorskie
II.	Kształtowanie krajobrazu kulturowego	2.1	Ochrona krajobrazu kulturowego miasta
III.	Promocja, edukacja historyczna i dokumentacja dziedzictwa kulturowego miasta	3.1	Promocja
		3.2	Edukacja
		3.3	Dokumentacja

Realizacja zadań zawartych w GPOnZ Miasta Kościerzyna na lata 2015-2018 w okresie sprawozdawczym 2017-2018 przedstawia się następująco:

PRIORYTET I: Ochrona, opieka i zarządzanie dziedzictwem kulturowym

1 kierunek: 1.1 Ochrona ustawowa:

- W oparciu o Gminną Ewidencję Zabytków na bieżąco prowadzona jest aktualizacja danych dotyczących danego obiektu.
- Podjęcie działań zmierzających do wpisania obiektów zabytkowych o dużej ich wartości do rejestru zabytków województwa pomorskiego. Z ustawy z dnia 23 lipca 20003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz.U. z 2018r. poz. 2067,2245) wynika, iż można to zrobić jedynie na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomości lub użytkownika wieczystego gruntu na którym znajduje się zabytek. Z uwagi na z trudności przy uzyskiwaniu decyzji administracyjnych poprzedzonych uzgodnieniami z nadzorem konserwatorskim sprawującym ochronę nad zabytkami wpisanymi do rejestru właściciele zabytków nie są zainteresowani wystąpieniem z wnioskiem o wpis.
- Bieżąca aktualizacja GEZ jest prowadzona poprzez monitorowanie zmian i śledzenie wydawanych decyzji administracyjnych dotyczących przedmiotowych obiektów znajdujących się w GEZ oraz obserwacji tych obiektów w terenie. Zgodnie z obowiązującym prawem każda wydawana decyzja administracyjna dotycząca prac konserwatorskich, budowlanych dla obiektów wpisanych do rejestru i obiektów wpisanych do GEZ jest poprzedzona wydaniem stosownej decyzji, opinii konserwatorskiej. Realizacja tego działania odbywa się na bieżąco.
- Współpraca z Wojewódzkim i Powiatowym Konserwatorem Zabytków w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego prowadzona jest na bieżąco w szczególności przy wydawaniu i opiniowaniu prowadzonych spraw dotyczących zabytków z terenu miasta Kościerzyna.

2 kierunek: 1.2 Prace konserwatorskie i restauratorskie

• Udzielanie pomocy finansowej.

W okresie sprawozdawczym 2017-2018 ze wsparcia w formie dotacji skorzystał jeden właściciel zabytku wpisanego do rejestru zabytków. Dotację w wysokości

30 tyś. zł otrzymała Parafia rzymskokatolicka pw. Świętej Trójcy zgodnie z Uchwałą Nr XLV/351/17 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 29.03.2017r. na remont dachu kościoła - I etap. Dotacja została rozliczona 30.11.2017r. W 2018 roku Uchwałą Nr LX/483/18 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 25.04.2018r. przyznano wsparcie dotacyjne w kwocie 30 tyś. zł na dalsze prace remontu dachu kościoła (II etap). Jednakże z uwagi na fakt, iż zadanie zostało objęte projektem sieciowym pt.: „Utworzenie Szlaku Sanktuariów Maryjnych Pomorza w województwie pomorskim”, na który w 2018r. uzyskano dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, wnioskodawca zrezygnował z przyznanej dotacji.

- **Realizacja zadania: Pomorskiej kolei skarbnica - II etap. Rewitalizacja i adaptacja Zabytkowego Zespołu Dworca Kolejowego w Kościerzynie.**

Zadanie to jest obecnie realizowane jako nowy projekt pn. „Budowa węzła integracyjnego w Kościerzynie połączona z rewitalizacją i adaptacją dworca kolejowego oraz utworzeniem komunikacji zbiorowej w Powiecie Kościerskim” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 9. Mobilność Działanie 9.1. Transport miejski Poddziałanie 9.1.2. Transport miejski. Wartość zadania ogółem wyniosła 9.167.814,90 zł. W 2018 roku zakończono Modernizację dworca kolejowego, , która w ogólnopolskim konkursie „Zabytek Zadbany” została jego laureatem w kategorii: adaptacja obiektów zabytkowych. Konkurs „Zabytek Zadbany” jest konkursem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z nadzorem Generalnego Konserwatora Zabytków realizowanym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa. Celem konkursu jest promocja właściwej opieki nad zabytkami i prezentacja najlepszych wzorów utrzymania obiektów zabytkowych. Modernizacja Kościerskiego Dworca Kolejowego to przykład dbałości Kościerzyny o dziedzictwo kulturowe, dostrzeżone i docenione przez gremium fachowców.

- **Informowanie o możliwościach pozyskania środków finansowych na opiekę nad zabytkami ze środków zewnętrznych i gminnych.**

Informację o możliwościach i źródłach pozyskania dotacji na opiekę nad zabytkami zamieszczono na stronie internetowej miasta w zakładce „Kościerskie zabytki”. Ponadto udzielano, na bieżąco wszystkim zainteresowanym indywidualnych informacji o możliwościach pozyskania środków finansowych na opiekę nad zabytkami w tym właścicielom obiektów zabytkowych, studentom i innym zainteresowanym.

- **Wspieranie działań konserwatorskich prowadzonych przy zabytkowych nagrobkach na kościerskiej nekropolii** – zakres realizowany od 2012 roku pod kierunkiem Muzeum Ziemi Kościerskiej przy współpracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika Wydział Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa. Co roku 01 listopada odbywa się na kościerskiej nekropolii kwesta, organizowana przez Komitet Społeczny Na Rzecz Renowacji Nagrobków Osób Zasłużonych Dla Kościerzyny, która umożliwia przeprowadzenie prac renowacyjnych zabytkowych nagrobków lub nagrobków osób zasłużonych. Kwesty przeprowadzane przez wolontariuszy w tym także pracowników samorządowych, członków Kościerskiego Bractwa Kurkowego, Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego oddział Kościerzyna, Polskiego Towarzystwa Historycznego z Kościerzyny oraz licznej grupy harcerzy, pozwoliły na przeprowadzenie renowacji 9 nagrobków osób zasłużonych dla Kościerzyny tj.:

- 2013r. nagrobek Amelii i Waleriana Amrogowiczów,
- 2014r. nagrobek Joanny i Klemensa Wędklikowskich,
- 2015r. nagrobek Juliana Łaszewskiego,
- 2016r. nagrobek Franciszka Piwnickiego,
- 2017r. nagrobek Władysława Glocka oraz nagrobek ks. Jakuba Żywickiego,
- 2018r. nagrobek Lubomira Szopińskiego, nagrobek jego rodziców oraz nagrobek siostry Wandy Szopińskiej.

- **Wspieranie organizacji pozarządowych działających w zakresie kultury i dziedzictwa kulturowego z dofinansowaniem projektów składanych w ramach corocznego otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego** – działanie realizowane corocznie. W 2017 roku dofinansowaniem objęto 9

organizacji pozarządowych, które otrzymały 20.900,00 zł dotacji na realizację zgłoszonych zadań. Natomiast w 2018 roku dofinansowanie otrzymało 8 organizacji pozarządowych w kwocie 19.100,00 zł.

PRIORYTET II: Kształtowanie krajobrazu kulturowego

1 kierunek: Ochrona krajobrazu kulturowego miasta:

- **Opracowanie programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych z uwzględnieniem obiektów o znaczeniu historycznym.**

Miasto Kościerzyna Uchwałą Rady Miasta Kościerzyna nr XLIV/327/17 z dnia 22.02.2017r przyjęło „Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Kościerzyna na lata 2017-2025”. Stanowi on podstawowy dokument dla prowadzenia procesów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zmierzających do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. W wyniku przeprowadzonych analiz przyczyn degradacji i charakterystyki zjawisk kryzysowych w tkance społecznej działaniami rewitalizacyjnymi został objęty obszar „Osiedla 1000-lecia-Kartuska” z ulicami: Józefa Wybickiego, Kartuska Os. 1000-lecia, Lipowa, Traugutta, Strzelecka oraz ul. dr. Leona Heykego. W obszarze rewitalizacji kulturowo i historycznie cennym obiektem jest zabytkowy zespół parkowy przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2. Rewitalizacja Parku, z uwzględnieniem wytycznych Konserwatora Zabytków, została włączona w zakres projektu pn. „Rewitalizacja Osiedla 1000-lecia—Kartuska szansą rozwoju całej Kościerzyny”, na który uzyskano dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 i będzie realizowana do roku 2020.

- **Uwzględnianie wytycznych konserwatorskich chroniących kościerskie zabytki i ich prawidłową eksploatację.**

W latach 2017-2018 w opracowywanej dokumentacji planistycznej miasta Kościerzyna uwzględnione zostały wszystkie wytyczne konserwatorskie. Z uwagi ochronę dziedzictwa kulturowego Kościerzyny każdy projekt zmian lub nowe opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego są uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

PRIORYTET III: Promocja, edukacja historyczna i dokumentacja dziedzictwa kulturowego:

1 kierunek: Promocja

- **Utworzenie na stronie internetowej miasta zakładki poświęconej kościerskim zabytkom, w tym udostępnienie elektronicznej publikacji wykazu zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków celem zwiększenia świadomości mieszkańców o zasobie dziedzictwa kulturowego miasta.**

Na stronie internetowej miasta Kościerzyna została utworzona i podlega bieżącej aktualizacji zakładka „Kościerskie Zabytki”, zawierająca:

- aktywny wykaz Gminnej Ewidencji Zabytków, który oprócz zestawienia tabelarycznego zawiera Karty adresowe 285 zabytkowych obiektów.
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Kościerzyna na lata 2015-2018
- prezentacje fotograficzne i opisy kościerskich zabytków
- źródła dotacji na opiekę nad zabytkami

- **Współpraca z mediami regionalnymi w zakresie promocji lokalnych walorów dziedzictwa kulturowego, w tym promocja zabytków i upowszechnianie działań związanych z opieką nad zabytkami.**

Współpraca z mediami w zakresie popularyzacji działań mających na celu promocję dziedzictwa kulturowego Kościerzyny i regionu odbywa się na bieżąco. Dotyczy to także o wydarzeń organizowanych przez jednostki organizacyjne czyli Muzeum Ziemi Kościerskiej, Kościerski Dom Kultury, Bibliotekę Miejską.

Ponadto Miasto redaguje i wydaje bezpłatny Biuletyn informacyjny kierowany do lokalnej społeczności. W Biuletynie oprócz bieżących relacji zamieszczano m.in. artykuły dotyczące promocji, dziedzictwa kulturowego i historii miasta, np.:

- Biuletyn nr 3 z I.2017r: Czytając Majkowskiego, Honorowy Obywatel Miasta Kościerzyna: ks. prałat dr Hilary Jastak, Historia wyzwolenia Kościerzyny.
  - Biuletyn nr 4 z IV.2017r: Czytając Sędzickiego i art. z wystawy o Franciszku Sędzickim, Honorowy Obywatel Miasta Kościerzyna: O. Stanisław Czapiewski (SJ).
  - Biuletyn nr 5 z X.2017r: Muzealny jubileusz, Jak Kościerzyna obchodziła 10 -lecie odzyskania niepodległości, Honorowy Obywatel Miasta Kościerzyna: prof. zw. dr hab. Edward Breza.
  - Biuletyn nr 6 z IV.2018r: Wojsko Polskie na kościerskim rynku, „Bazar” w Kościerzynie oazą i ostoją polskości Ziemi Kościerskiej, Honorowy Obywatel Miasta Kościerzyna: ks. abp prof. dr hab. Henryk Józef Muszyński.
  - Biuletyn nr 7 z VII.2018r: Kiedy powstała w Kościerzynie Ochotnicza Straż Pożarna?, Honorowy Obywatel Miasta Kościerzyna: dr Jerzy Knyba.
  - Biuletyn nr 8 z X.2018r: Po odsłonięciu pomnika Majkowskiego, Honorowy Obywatel Miasta Kościerzyna: Werner Rzeźnikowski.
- **Organizowanie i wspieranie imprez mających na celu propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego.**

W okresie sprawozdawczym 2017-2018r na terenie Kościerzyny odbyły się wydarzenia kulturalne związane z obchodami ważnych wydarzeń historycznych, podnoszących świadomość historyczną mieszkańców, wydarzeń propagujących wartości tradycji lokalnych w tym:

    - Obchody 97 i 98 rocznicy wkroczenia wojsk polskich do Kościerzyny - 29.01.2017; 28.01.2018
    - Rekonstrukcja wybuchu Powstania Warszawskiego na kościerskim rynku - 01.08.2017 i 01.08.2018r.
    - VI filmowy wieczór wspomnień z serii Kościerzyna lat 60.XX wieku - 12.03.2018r.
    - Majówka w Parowozowni - 02.03.2017r. i 02.03.2018r.
    - Obchody jubileuszu 25-lecia Muzeum Kolejnictwa w Kościerzynie oraz 10-lecia Muzeum Ziemi kościerskiej - 26.10. 2017r.
    - Rajd Niepodległości - 11.11.2017r. i 2018r.
    - Okolicznościowe wystawy w Muzeum Ziemi Kościerskiej:
      - Poeta z kaszubskiej niwy. Franciszek Sędzicki - 19.04-11.06.2017r.
      - Zapomniane linie kolejowe Pomorza 02.05-07.07.2017r.
      - Wzornictwo kaszubskie. Od źródeł do inspiracji 20.06-10.09.2017r.
      - Kolej na znaczku pocztowym 23.08.-31.12.2017r.
      - Przeszłość i przyszłość kolei lilipuciej Polsce - 26.10.2017r.- 28.02.2018r.
      - Trudne początki podboju kosmosu - VI.2018r.
      - Z Kościerzyną związani. Od Twórcy Hymnu Narodowego do Prymasa Polski - 17.04.2018r.
      - Piknik patriotyczny - 03.05.2017 i 2018r.
      - Ocalić od zapomnienia. Patroni kościerskich ulic - 19.05.2018r.
      - Historia kolei w Wolnym Mieście Gdańsku - 01.09.2018r.-08.02.2019r.
      - Kościerzyna w życiu i działalności dr. Aleksandra Majkowskiego - 16.09.2018r.
      - Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918-1920 - 9.11.2018r.

W Bibliotece Miejskiej im. Konstantego Damrota w Kościerzynie zorganizowano 20 wystaw i wystawek w gablotach tematycznie związanych z niematerialnym dziedzictwem kulturowym (w 2017r. 12 szt. oraz 8 szt. w 2018r.). Biblioteka zorganizowała w Kościerzynie XVIII i w 2018roku XIX Targi Książki Kaszubskiej i Pomorskiej podczas, których czynne były stoiska: autorów, wydawnictw, twórców sztuki ludowej. Targi to zawsze też wywiady z autorami, prezentacja wydawnictw, sprzedaż książek po promocyjnych cenach, prezentacje prac artystów plastyków.

Z wydarzeń organizowanych w okresie sprawozdawczym i mających na celu zachowanie od zapomnienia oraz propagowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego należy wymienić:

- Warsztaty „Dziedzictwo kulturowe i tradycje Kaszub, obrzędy i zwyczaje adwentowe na Kaszubach” (I część, 6.04.2017r. i II część 12.12.2017r.),
- „Tydzień Kuchni Kaszubskiej” - cykliczna impreza organizowana corocznie, która poprzez włączenie się lokalnych restauratorów i gastronomików pozwala mieszkańcom oraz turystom poznać smaki Kaszub,
- Warsztaty rękodzieła i zanikających zawodów prowadzone w Centrum Kultury Kaszubskiej „Strzelnica” w tym: warsztaty „Kaszubskie robótki ręczne” - 16.01.2017 i 23.01.2017r. warsztaty „Jastrowe” dla dorosłych i nie tylko,
- Międzynarodowy Festiwal Folkloru - Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata 27.07.2017r. - 29.07.2017r. Występy na kościerskim Rynku zespołów z Portugalii, Serbii, Rosji, Hawajów, Słowacji,

Hiszpanii, Włoch, Portoryko, Francji i z Kościerzyny. Miasto podczas MFF gościło zespół folklorystyczny z Rosji, 26.07.2018r. - 28.07.2018r. Wystąpiły zespoły z Meksyku, Macedonii, Turcji, Rosji, Bośni i Hercegowiny, Niemczech, Białorusi oraz z Polski. Miasto w 2018r gościło zespół z Turcji.

– Konkurs Recytatorski Literatury Kaszubskiej „RODNÔ MÒWA” - eliminacje miejskie odbywały się w maju 2017r. i 2018r. z licznym udziałem dzieci z kościerskich szkół. Najlepsi reprezentowali miasto w eliminacjach powiatowych konkursu.

2 kierunek: Edukacja

• **Prezentacja historii miasta i jego zabytków**

W okresie 2017 - 2018r. odbywała się poprzez zamieszczenie informacji na miejskiej stronie internetowej oraz w publikacjach Muzeum Ziemi Kościerskiej. Ponadto artykuły dotyczące historii miasta i jego zabytków były publikowane w Biuletynie miejskim, gazetce parafii Zmartwychwstania Pańskiego w Kościerzynie „U Janów” oraz w wydaniu albumowym „Kościerzyna, warto tu bywać”

• **Wspomaganie i organizowanie konkursów, szkoleń, prelekcji związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego: zorganizowano m.in.:**

- Konkurs „Kaszubi wczoraj i dziś” edycja w 2017r. pt.: „*J. Chełmowski, M. Mokwa, K. Jasnoch -artyści z południa Kaszub*” oraz edycja 2018r. pt.: „*Kaszubów Droga do Niepodległej*” –
- 3-miesięczny kurs języka kaszubskiego organizowany przez KDK 27.03.2018- 28.06.2018r.
- Błyskawiczny kurs plecionkarstwa organizowany przez KDK.

3 kierunek: Dokumentacja

- **Kwerendy historyczne** – zadanie prowadzone na bieżąco przez pracowników Muzeum Ziemi Kościerskiej z pozyskaniem informacji z Archiwum Państwowego w Gdańsku. Po opracowaniu wykorzystane w części dotyczącej zabytków do rozszerzenia i uzupełnienia informacji gromadzonych w bazie danych „Kościerskie Zabytki”
- **Opracowanie inwentaryzacji pomników, tablic pamiątkowych i krzyży przydrożnych z terenu miasta Kościerzyna** - Inwentaryzacja została sporządzona w formie tabelarycznej z podaniem tytułu, inicjatora budowy, daty powstania, adresu lokalizacyjnego oraz krótkiego opisu adresu jako materiał wyjściowy do większego opracowania w przyszłości tego tematu w postaci katalogu, broszury.
- **Opracowanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania zabytków z terenu miasta** - w 2018r. zostało częściowo wykonane w zakresie ul. Długiej, Dworcowej, 8 Marca, 3 Maja, Świętojańskiej, Młyńskiej, Miodowej, Wybickiego, Kartuskiej, Kaplicznej.
- **Opracowanie dokumentacji zabytkowej stolarki okiennej i drzwiowej oraz detalu architektonicznego** - zadanie pozostaje do realizacji.

Podsumowując należy stwierdzić, że priorytety określone w Gminnym Programie Opieki nad zabytkami Miasta Kościerzyna na lata 2015-2018 były realizowane zgodnie z przyjętymi założeniami. Głównym problemem jest finansowanie działań w sytuacji ograniczonego budżetu własnego właścicieli zabytków i samorządu w tym także ograniczone możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego.